

**Київський університет імені Бориса
Грінченка**
Інститут людини
Кафедра анатомії і фізіології людини

Київський університет
імені Бориса Грінченка

ІНСТИТУТ ЛЮДИНИ

Дисципліна "Основи медичних знань"
Лекція № 3.

Загальна характеристика і
профілактика деяких інфекцій
дихальних шляхів, кишкових, кров'
яних інфекцій та інфекцій зовнішніх
покривів

Гостра респіраторна вірусна інфекція (ГРВІ)

Вірусна інфекція, яка характеризується загальним інтоксикаційним синдромом і переважним ураженням слизових оболонок верхніх дихальних шляхів, яка легко поширюється.

ГРВІ може бути викликана понад ніж 200 збудниками, серед яких віруси грипу, парагрипу, риновіруси, реовіруси і т.д.

- **Джерело інфекції** — хворий з клінічно вираженою або безсимптомною формою хвороби.
- **Шлях передачі** — повітряно - краплинний.

Найпоширенішими симптомами ГРВІ є:

- - загальна слабкість;
- - головний біль та біль у м'язах;
- - нежить (ринорея);
- - закладеність носу;
- - підвищення температури тіла;
- - кашель (спостерігається приблизно у 50 % хворих);
- - біль у горлі (виникає майже в 40 % хворих).

Симптоматичне лікування

- Тепле підкислене питво;
- Анальгетики (для зняття болю);
- Жарознижуючі (для зниження температури тіла).

Протиепідемічні заходи - це комплекс санітарно-гігієнічних, лікувально-профілактичних та адміністративних заходів, спрямованих на локалізацію інфекції в осередку зараження, недопущення зараження здорових осіб та ліквідації осередку зараження.

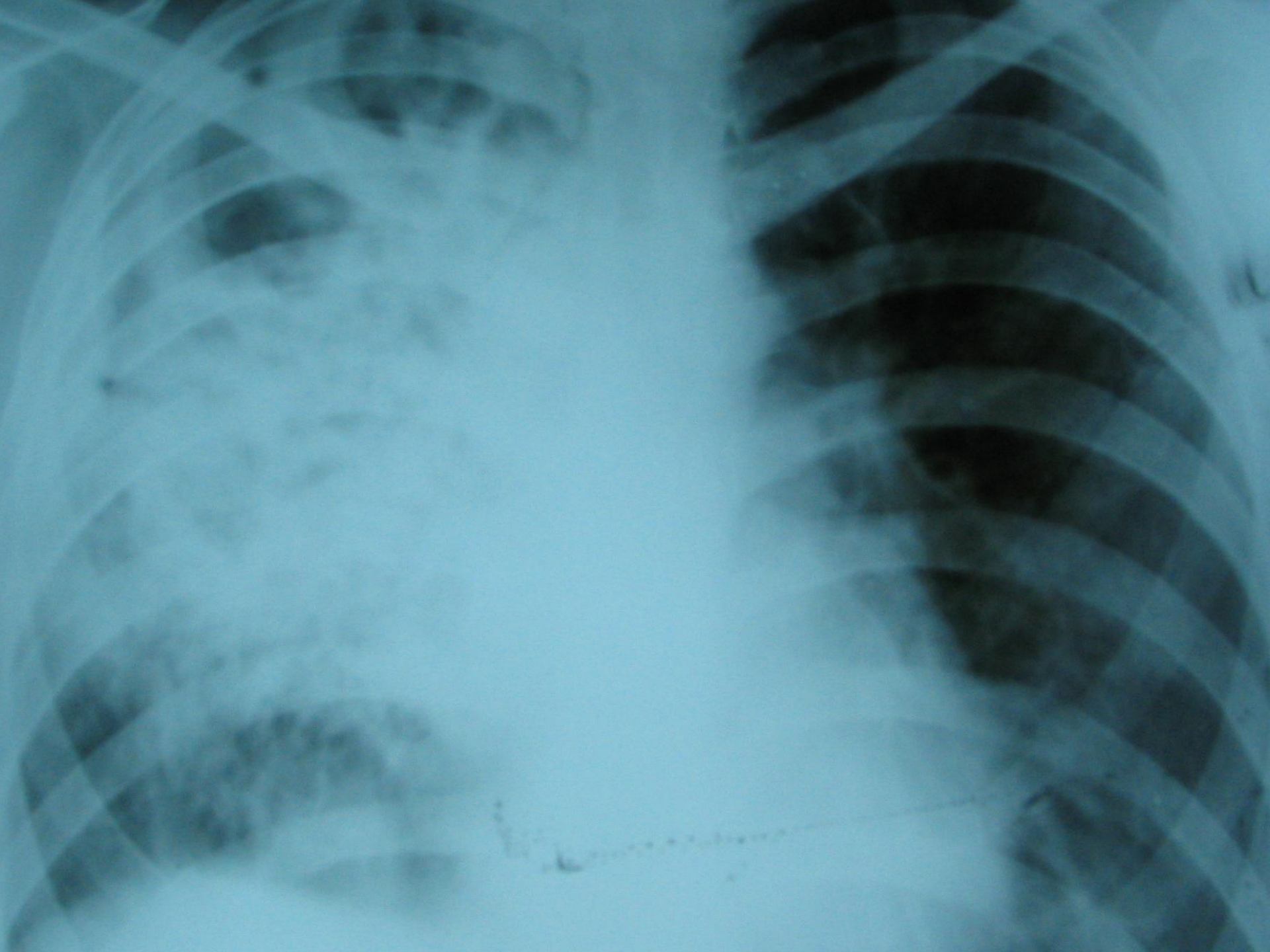

Туберкульоз

Збудник туберкульозу – мікобактерія туберкульозу.

Шляхи зараження

1. Аерогенний (до 80 %)

- повітрянопиловий;
- повітрянокрапельний.

2. Контактний – через уражену шкіру і слизову оболонку (професійний).

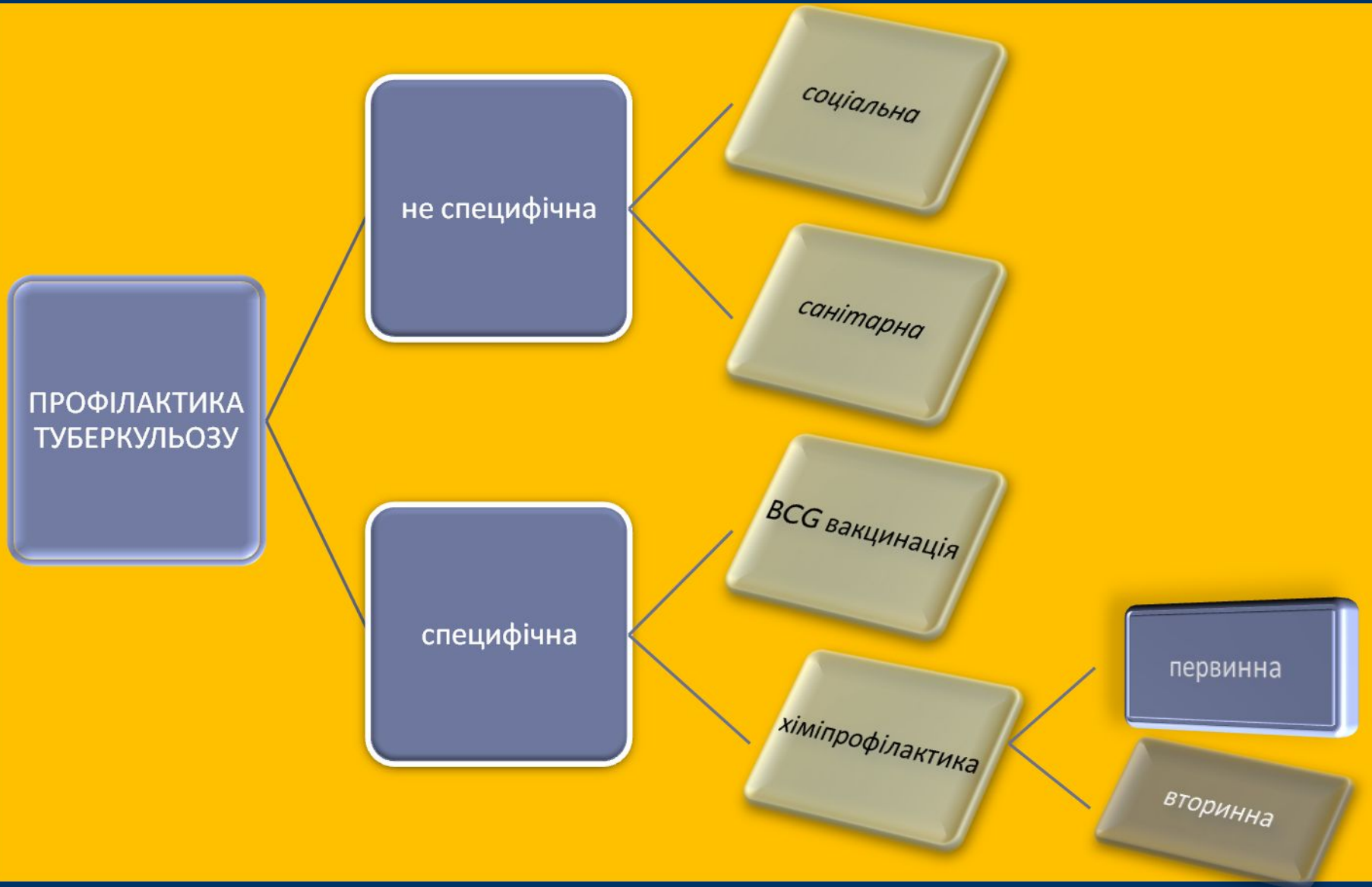
3. Аліментарний (при вживанні молока та молочних продуктів від хворих на туберкульоз корів, через руки та інше);

4. Трансплацентарний.

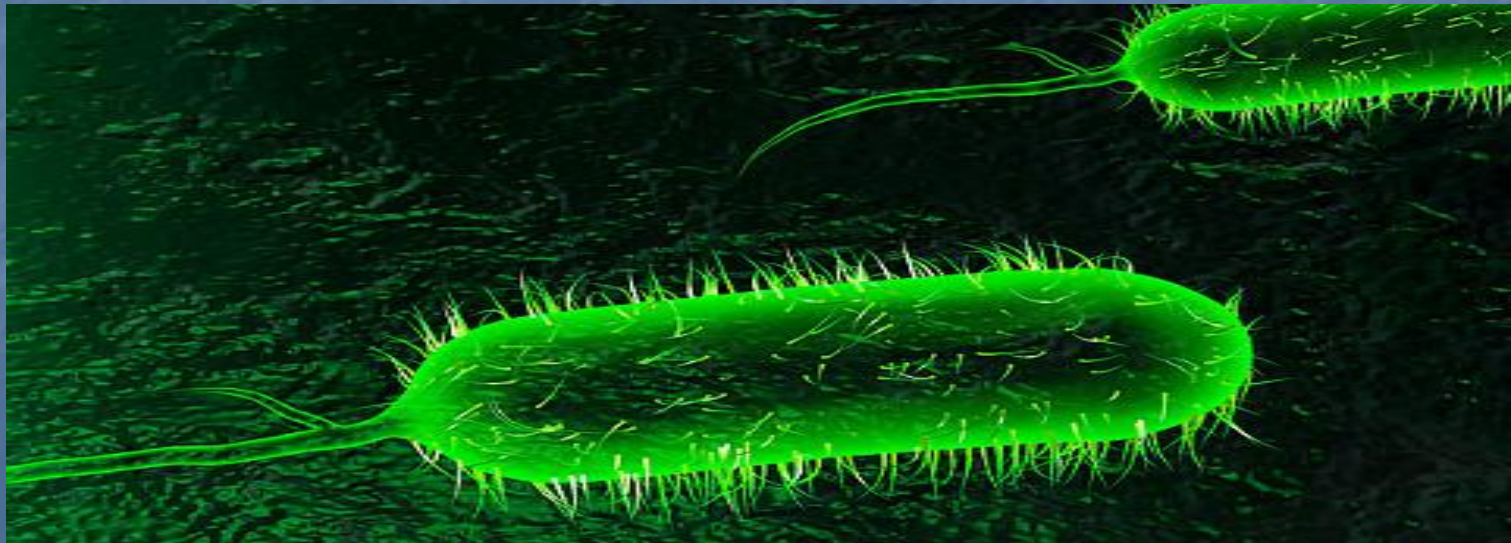
Симптоми туберкульозу легень:

1. кашель протягом 2-3 тижнів і більше, часто з виділенням мокротиння;
2. втрата маси тіла;
3. втомлюваність;
4. лихоманка;
5. пітливість вночі;
6. біль у грудній клітці;
7. задишка;
8. втрата апетиту;
9. кровохаркання.

Профілактика туберкульозу

ХОЛÉРА — АНТРОПОНОЗНЕ ІНФЕКЦІЙНЕ ЗАХВОРЮВАННЯ, ВИКЛИКАНЕ ХОЛЕРНИМИ ВІБРІОНАМИ, ЇХНІМИ ТОКСИНАМИ, ЩО ПРОНИКАЮТЬ ЧЕРЕЗ РОТ У ТРАВНИЙ ТРАКТ ЗДОРОВОЇ СПРИЙНЯТЛИВОЇ ЛЮДИНИ, СУПРОВОДЖУВАНЕ ЗНЕВОДНЕННЯМ ОРГАНІЗМУ.

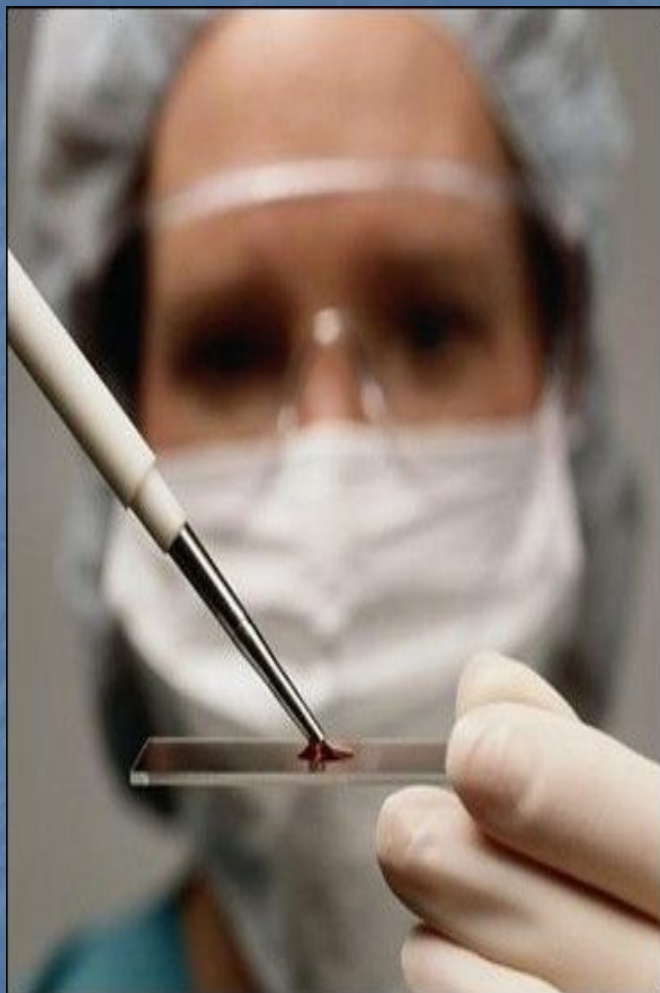

Профілактика

- Попередження занесення інфекції з ендемічних осередків.
- Дотримання санітарно-гігієнічних заходів;
- Раннє виявлення, ізоляція і лікування хворих і вібрионосіїв;
- Специфічна профілактика холерною вакциною і холероген - анатоксином.

КУПАТЬСЯ
ЗАПРЕЩЕНО
ХОЛЛЕРА

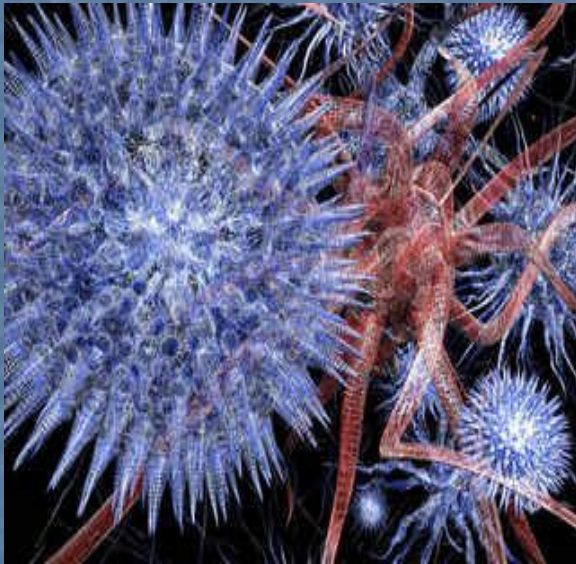

Вірусний гепатит

це гостра інфекційна хвороба з переважним ураженням ретикулоендотеліальної системи травного каналу і печінки; характеризується інтоксикацією, часто супроводиться жовтяницею.

Збудник вірусного гепатиту

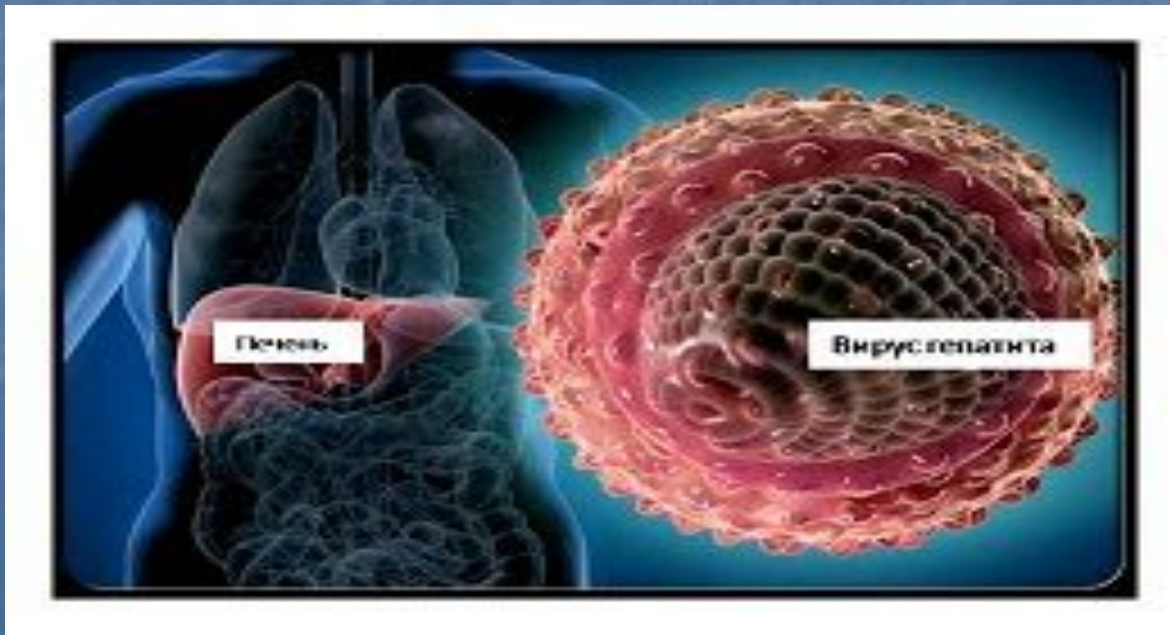
Гепатит А (хвороба Боткіна) —
найпоширеніша форма
вірусного гепатиту. Збудником
захворювання є вірус гепатиту
А, що потрапляє до організму
людини пероральним шляхом.
Заразитися вірусом гепатиту В
або С можна через кров, при
статевому контакті, а також від
матері до плоду при пологах.

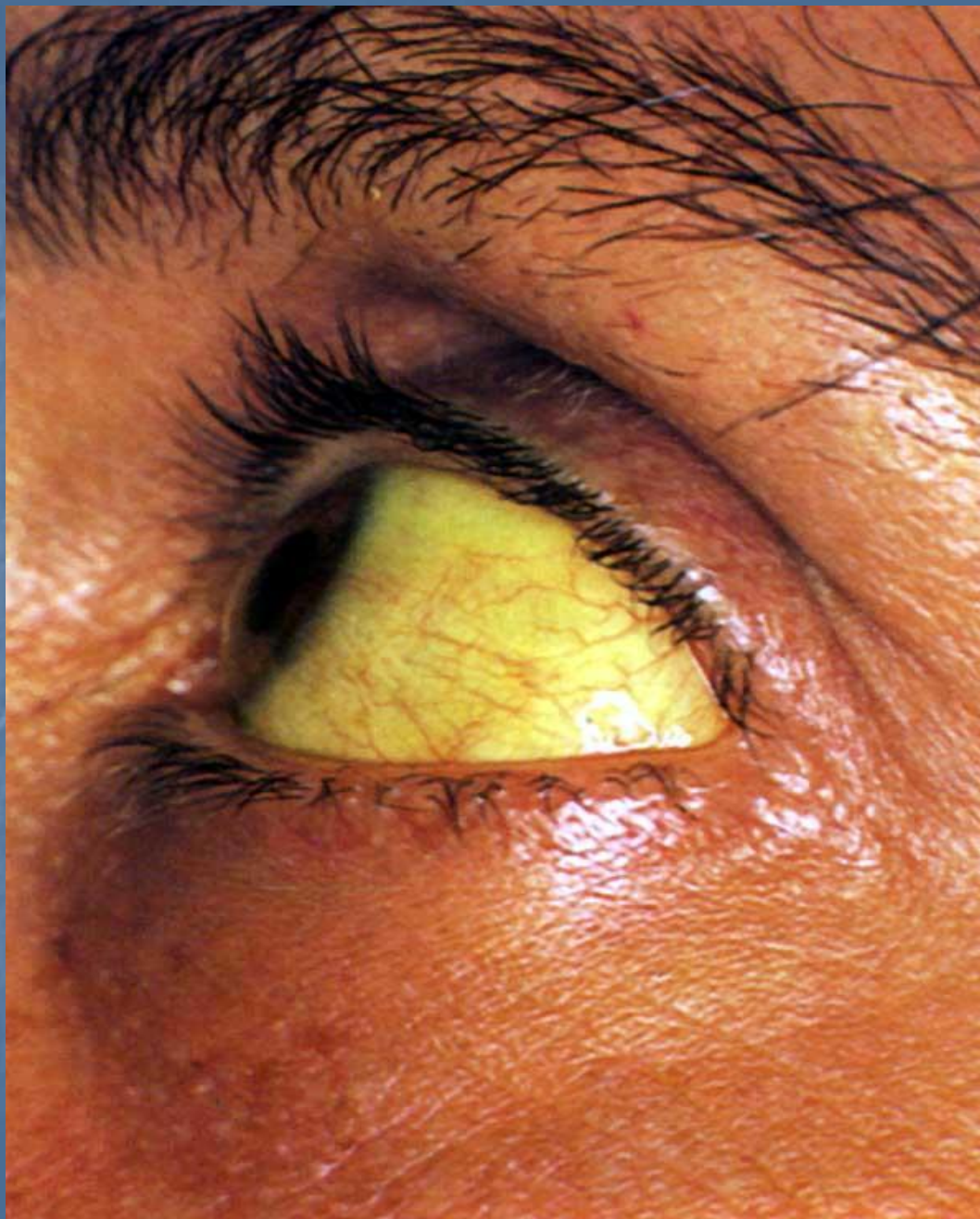
Гостра форма вірусних гепатитів

- характеризується погіршенням загального стану хворого, розвитком ознак загальної інтоксикації організму та порушенням функції печінки (жовтяниця, підвищення рівня трансаміназ і загального білірубіну крові).

*Висипка
при
вірусному
гепатиті*

*Іктеричність
склер при
вірусному
гепатиті*

*Іктеричність
шкіри при
вірусному
гепатиті*

Дизентерія

- Дизентерія— гостре ураження дистального відділу товстої кишки з типовими проявами гемоколіту, спричинене різними видами шигел, *Entamoeba histolytica*.

Епідеміологія

- фекально-оральний механізм передачі збудника (харчовий, водний і контактно-побутовий шляхи).

Сальмонельоз

- **Сальмонельоз** — інфекційне захворювання, що спричинене бактеріями роду *Salmonella*. Хвороба характеризується ураженням шлунково-кишкового тракту і септицемією, ураженнями паренхіматозних органів та жовчного міхура.

Джерело інфекції

- тварини (велика рогата худоба, свині) - виділення з калом, сечею, молоком;
- птахи (свійська водоплавна птиця, кури) - яйця;
- люди, хворі на сальмонельоз або здорові бактеріоносії.

Симптоми і перебіг дизентерії та сальмонельозу

- загальна інтоксикація (підвищення температури тіла, озноб, відчуття жару, розбитість, зниження апетиту, головний біль);
- ураження шлунково-кишкового тракту (розлитий, постійний біль в животі, згодом в нижній частині живота, діарея).

**СНІД, або Синдром
набутого імунодефіциту** —
важке інфекційне
захворювання, спричинене
вірусом імунодефіциту
людини (ВІЛ), яке пошкоджує
імунну систему людини, і
таким чином знижує опірність
організму проти будь-якого
захворювання.

СНІД?

ВІЛ?

Правець - гостра інфекційна хвороба, яка спричиняється анаеробним мікробом *Сl. tetani* та проявляється судомами м'язів, що веде до асфіксії.

Зараження відбувається при:

- пораненнях;
- укусах;
- опіках;
- відмороженнях;
- у породіль при порушенні асептики;
- у новонароджених при забрудненні пупкової рани.

Симптоми правцю

- головний біль, втома, дратливість, пітливість, біль довкола рани;
- тризм - тонічне напруження жувальних м'язів, внаслідок чого хворий не може відкрити рота;
- сардонічна посмішка (лоб у зморшках, очні щілини звужені, губи розтягнуті, куточки рота опущені);
- дисфагія внаслідок спазму м'язів, які беруть участь в акті ковтання
- опістотонус (хворий лежить у ліжку на спині, торкаючись до його поверхні переважно потилицею, сідницями та п'ятами);
- підвищення тону м'язів міжреберних м'язів і діафрагми і як наслідок обмеження дихальних екскурсій, поверхневе і прискорене дихання;
- утруднене сечовипускання і дефекація.

Профілактика правцю

- **запобігання травмам** (дотримання правил техніки безпеки на виробництві і в домашніх умовах);
- **вакцинація**, яку проводять у плановому порядку та екстренно у випадку травми (протиправцева сироватка, протиправцевий людський імуноглобулін і адсорбований правцевий анатоксин).

Сказ - гостра інфекційна хвороба з групи зоонозів, яка викликається нейротропним вірусом і характеризується тяжким ураженням центральної нервової системи.

Зараження відбувається при укусах:

- диких тварин (вовки, лисиці, борсуки, миші, їжаки);
- домашніх тварин (собаки, коти, сільськогосподарські тварини).

Симптоми сказу

- стадія провісників (місце укусу припухає, червоніє, стає болючим, з'являються загальна слабкість, серцебиття, нудота, блювання);
- через 2-3 дні настає стадія збудження (порушення дихання і ковтання - вдих утруднений, обличчя ціанотичне, температура підвищується до 40-41 °С);
- через 2-3 доби настає паралітична стадія (з'являється параліч кінцівок, порушується функція тазових органів, підвищується температура до 42 °С і настає смерть від паралічу серця або дихального центру).

Профілактика сказу

- боротьба з носіями інфекції (правильний режим утримання собак і кішок, знищення бродячих, профілактичну вакцинацію домашніх і службових собак);
- попередження розвитку захворювання у людини, яку покусала або ослинила скажена тварина (треба промити рану мильним розчином та обов'язково провести екстренну профілактику правця антирабічним імуноглобуліном або антирабічною вакциною).

A close-up photograph of a petri dish held by a gloved hand. The petri dish contains a variety of bacterial colonies, including small red dots, larger yellow and orange circular colonies, and a large, textured white colony. The background is a blurred laboratory setting with a yellow biohazard warning sign.

**Дякую за
увагу!**